

Antwoord van Gedeputeerde Staten op vragen van

R. van Aelst (SP)
(d.d. 7 maart 2023)

Nummer
3933

Onderwerp
De provincies geloven in de omgevingswet

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

Binnenlandsbestuur kopt met 'de provincies geloven in de omgevingswet'.¹ Het Zuid-Hollandse college dus ook. Er zijn voor de behandeling van de omgevingswet in de Eerste Kamer ruim 20 position papers ingediend, waaronder door de Raad van State.²

1. *Waarop baseert u uw geloof dat onze gemeenten klaar zijn voor de omgevingswet?*

Antwoord

De koepel van gemeenten de VNG heeft aangegeven dat invoering per 1-1-2024 voor gemeenten wenselijk is. Hiervoor is op de ALV een motie aangenomen met 93,64 procent instemming. Wij hebben geen zelfstandig oordeel of de gemeenten er allemaal klaar voor zijn, daar zijn ze zelf primair verantwoordelijk voor.

In het stuk in Binnenlandsbestuur wordt gedeputeerde Jop Fackeldey namens de provincies aangehaald: 'We hebben de invoeringsdatum keihard nodig om de moed er ook bij onze kant in te houden en toe te werken naar de daadwerkelijke implementatie.'

2. *Bent u van mening dat het verantwoord is om met deze reden een invoeringsdatum van de omgevingswet te kiezen? Zo ja, waarom?*

Antwoord

Naar onze mening is dit niet het enige en ook niet het meest doorslaggevende argument dat het IPO heeft, maar een van de aspecten die meeweegt. Wij hebben allereerst als gezamenlijke provincies en met de interbestuurlijke partners de afweging gemaakt of de Omgevingswet verantwoord inwerking kan treden op 1-1-2024. Het antwoord daarop was bevestigend gezien de huidige stand van zaken, de

---

¹ https://www.binnenlandsbestuur.nl/ruimte-en-milieu/provincies-zijn-nu-wel-klaar-voor-de-omgevingswet?tid=TIDP3571913X0B85FD345B034584B265A8A0038B3D4BYI5&utm_campaign=BB_NB_Dagelijks&utm_medium=email&utm_source=binnenlandsbestuur

² https://www.binnenlandsbestuur.nl/ruimte-en-milieu/raad-van-state-maakt-zich-zorgen-over-de-omgevingswet?tid=TIDP3571913X0B85FD345B034584B265A8A0038B3D4BYI5&utm_campaign=BB_NB_Dagelijks&utm_medium=email&utm_source=binnenlandsbestuur

werkzaamheden die gedurende de rest van het jaar nog worden opgepakt en de aanwezige vangnetten. Maar nadat die afweging was gemaakt, was vervolgens helderheid over de datum noodzakelijk om voldoende tijd en focus te creëren om de laatste stappen te zetten in de implementatie. Tijdige duidelijkheid minimaal 6 maanden voor inwerkingtreding is voor ons altijd een belangrijke voorwaarde geweest.

Het is een brede afweging die in IPO verband is gemaakt en wij zijn met het IPO van mening dat het landelijk digitale stelsel zo gereed mogelijk moet zijn voordat de Omgevingswet inwerking treedt. In onze brief d.d. 6 december 2022 hebben wij u hierover geïnformeerd.

De aangehaalde Gedeputeerde ziet als enige echte hindernis voor de omgevingswet de ratificatie door de Eerste Kamer.

3. *Deelt u deze mening of ziet u andere echt hindernissen? Zo ja, welke?*

In het interview wordt gesteld: 'Financieel is het tot aan de inwerkingtreding geregeld.'

Antwoord

Met het indienen van het concept koninklijk besluit bij het parlement en na de behandeling in de Tweede Kamer lag het tijdens het interview bij de Eerste Kamer. En daarmee de formeel laatste hindernis. Zoals de minister zowel bij de beantwoording van de vragen als tijdens het debat op 7 maart heeft aangegeven is er nog veel werk te verzetten maar acht zowel het parlement als de minister het haalbaar. Hoewel ook bij ons college zorgen zijn op onderdelen, delen wij het resultaat van die brede afweging.

Het klopt dat financieel de bestuurlijke partners tot de inwerkingtreding zelf aan de lat staan voor de transitiekosten. Het Rijk is verantwoordelijk voor de investeringskosten in DSO-LV en de landelijke implementatieondersteuning. In die zin is het financieel geregeld. De kosten voor de partners zijn wel opgelopen door het vele uitstel. Hierover loopt nog het gesprek tussen de koepels en de minister voor VRO

4. *Heeft u als college voor Zuid-Holland in beeld welke kosten de gehele invoering van de omgevingswet met zich mee gaat brengen, zowel in gemeenten als in de provincie zelf? Zo ja, kunt u deze kosten toelichten? Zo nee, ziet u dit als hindernis?*

Antwoord

Nee, wij hebben die kosten voor de gemeenten niet actueel in beeld. Voor de provincies zelf is dit globale beeld wel bekend. De minister heeft aangegeven voor 1 juli 2023 het integrale financiële beeld (IFB) aan de kamers te zenden. Zodra dit is gepubliceerd zullen wij u daar een afschrift van sturen. In het bestuurs- en daaropvolgend financieel akkoord is afgesproken dat het Rijk verantwoordelijkheid draagt voor de ontwikkelkosten en de overheden zelf primair verantwoordelijk zijn voor de transitiekosten en in gezamenlijkheid verantwoordelijk zijn voor de beheerskosten van het DSO-LV (provincies 6%). Voor de provincie zelf moeten we onderscheid maken in de incidentele implementatie kosten en de structurele kosten. De incidentele kosten zijn grotendeels gemaakt. We zien daarin geen hindernis voor inwerkingtreding. De structurele kosten voor het DSO worden bekostigd uit de reguliere ICT budgetten en gaan mee in die ontwikkeling en het gesprek over de digitaliseringsagenda en de financiering daarvan. De structurele kosten om de instrumenten uit de omgevingswet effectief in te kunnen zetten worden op dit moment nog niet gedekt. Om het huidige niveau te handhaven is een extensivering gewenst, dit zal in het kader van het voorjaarsproces worden afgewogen.

5. *Welke middelen hebben Zuid-Holland en de Zuid-Hollandse gemeenten voor de doorontwikkeling van het digitale stelsel omgevingswet gereserveerd in de begroting en hoe verhoudt zich dit tot de verwachte kosten?*

Antwoord

De kosten voor de doorontwikkeling van de landelijke voorziening van het digitale stelsel (DSO-LV) zijn voor de rijksoverheid. De beheerlasten van het DSO-LV worden over de bevoegd gezagen gedeeld, dit is op basis van het bestuursakkoord in 2015 in een financieel akkoord 2016 vastgelegd. Deze kosten zijn meerjarig in de provinciale begroting opgenomen.

Voor de implementatiekosten is de door uw staten vanaf 2016 ter beschikking gestelde € 6,5mln benut.

Daarnaast wordt gebruikt gemaakt van reguliere budgetten voor ICT.

Hoeveel Zuid-Hollandse gemeenten hiervoor hebben gereserveerd is ons niet bekend.

Vier maanden geleden was het IPO nog tegenstander van de invoering van de omgevingswet.³

6. *Welke significante wijziging heeft er sindsdien plaatsgevonden dat u samen met de andere provincies ineens een andere mening toegedaan bent?*

Antwoord

De gezamenlijke provincies verenigd in het IPO zijn geen tegenstander van de invoering van de Omgevingswet, maar kon toen niet akkoord gaan met inwerkingtreding per 1 januari 2023 omdat het DSO onvoldoende ver was. Dit is vooral van belang omdat er geen overgangstermijn geldt voor de omgevingsverordening en het tot op dat moment nog een onvoldoende stabiele omgeving was om goed te kunnen publiceren in het DSO dan wel de verordening te muteren. Inmiddels lukt publicatie en gaat het steeds beter met kleine mutaties, we zijn er echter nog niet. Er is voldaan aan onze belangrijkste eis van voldoende duidelijkheid en voorbereidingstijd om systemen in te regelen en zonnodig alternatieve maatregelen te nemen. En is er voldoende vertrouwen dat de softwareleverancier kan voorzien in de overige instrumenten.

Als de omgevingswet eenmaal ingevoerd is, is er geen overgangsrecht en geen weg terug, geen terugvalopties.

7. *Bent u écht zeker genoeg van uw zaak om dit risico nu te durven nemen met uw pleidooi voor de invoering van de omgevingswet?*

Antwoord

Het Rijk voert de wet in en de ultieme afweging is aan de stelselverantwoordelijke minister van VRO en het parlement. Gelet op de stand van zaken konden we alles afwegende als college instemmen met een ingangsdatum per 1-1-2024. Er blijven echter ook risico's en het digitale stelsel is niet zover als we jaren geleden hadden gedacht. Het IPO, VNG en de Unie van waterschappen (UVW) vinden het samen met het Rijk echter nu 'klaar genoeg' voor besluitvorming over de datum; we weten wat er nog moet gebeuren en voor de risico's hebben we beheersmaatregelen ontwikkeld.

Als de omgevingswet is ingevoerd is er wel sprake van het -gebruikelijke- overgangsrecht met bijvoorbeeld het indienen van vergunningen e.d. De omgevingswet kent echter voor de provincies, waterschappen en gemeenten een verschillend overgangsrecht. De meest belangrijke verschillen zijn daarbij dat de Omgevingsverordening direct in werking moet treden en de oude verordening(en) vervalt. En dat de waterschappen en gemeenten een andere termijn hebben voor het "omzetten" van hun instrumenten

³ <https://www.ipo.nl/nieuws/zorgvuldige-invoering-van-de-omgevingswet-belangrijk/#:~:text=14%20oktober%202022%20Inwerkingtreding%20op,hebben%20gehad%20met%20het%20stelsel.>

zoals het omgevingsplan voor zover van belang. De Zuid-Hollandse omgevingsverordening (ZHOV) gebaseerd op de Omgevingswet is al wel door PS vastgesteld maar nog niet in werking getreden. Daarnaast is bij een overgang van het ene naar het ander stelsel doorgaans sprake van het ontwikkelen van jurisprudentie. Dat geldt ongeacht welke invoeringsdatum bepaald wordt door het Rijk en brengt wel risico's op vertraging van enkele vraagstukken onder de wet met zich mee.

Een generieke terugval optie is er nooit bij het ingaan van een nieuwe wet en nu dus ook niet. Mochten er toch calamiteiten voordoen zal dan naar bewind van zaken gehandeld moeten worden.

Den Haag, 28 maart 2023

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris, voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA drs. J. Smit